

รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก
เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
Academic Administration Model for Small Schools
to Improve the Quality of Educational

รัชณี เสือเหลือง*

Ratchanee Sualuang

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Doctor in Education (Educational Administration) Mahamakut Buddhist University

พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย**

PhramahaKraiwan Jinadattiyo

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ประเทศไทย

Education Administration Mahamakut Buddhist University, Thailand

dueratchanee@gmail.com; kraichinatatiyo@gmail.com

Received: June 19, 2024

Revised: August 13, 2024

Accepted: August 15, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ (๑) เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (๒) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา (๓) เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๗๔ โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ รวม ๗๔๘ คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นมาตรวัดแบบประมาณค่า ๕ ระดับ ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง ๐.๖-๑.๐ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ๐.๓๓๑-๐.๘๙๕ และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ ๐.๘๘๘ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ

* นางรัชณี เสือเหลือง Mrs.Ratchanee Sualuang ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย Doctor in Education (Educational Administration) Mahamakut Buddhist University

** พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย, ดร. PhramahaKraiwan Jinadattiyo, Dr. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ Thesis Advisor.

ผลการวิจัยพบว่า (๑) ผลการศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้องค์ประกอบ ๒๓ องค์ประกอบ และ ๑๑๓ ตัวแปร (๒) ผลการสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จากการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ ๑) การส่งเสริมการเรียนรู้ ๒) การวางกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน ๓) การดำเนินงาน ๔) การควบคุมคุณภาพผู้เรียน ๕) การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ และ ๖) กระบวนการบริหารวิชาการ มีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = 16.389, $df = 16$, $P\text{-value} = .242$, $GFI = .974$, $AGFI = .921$, $RMSEA = .136$ แสดงได้ว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ ๓) ผลการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ๖ องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสมถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ สอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

คำสำคัญ : การบริหารงานวิชาการ; ยกระดับคุณภาพการศึกษา; โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were as 3 things are: (1) to study the components of academic administration model for small schools to improve the quality of Educational (2) to create an of the academic administration model for small schools to improve the quality of educational and (3) to evaluate and affirm the of academic administration model for small schools to improve the quality of educational. The mixed research methodology was used in the study. The research instruments were semi-structured interviews, questionnaires and confirmation or certification forms through 5-rating scale questionnaires by IOC; 0.6-1.0 discriminatory power equal to 0.331-0.895 with reliability at 0.988, The data were consisting of school directors, and Academic supervisor in 374 schools. The analyzed by frequency, percentage, mean, standard deviation, and confirmatory factor analysis.

The results of this research was found that : (1) the components of academic administration model for small schools to improve the quality of educational commission consist of 23 components and 113 variables. (2) the create an of the academic administration model for small schools to improve the quality, general education

department from confirmatory factor analysis (CFA) indicated that the highest value was on 1) Promoting learning 2) Planning strategies to raise student quality 3) Operations 4) Student quality control 5) Participation in academics and 6) Academic management processes. has a chi-square value = 16.389, DF = 16, P-value = .242, GFI = .974, AGFI = .921, and RMSE = .136. This result indicates that the model is consistent with the empirical data. (3) The evaluation and confirmation of the model from consisted of six components which were found appropriate, correct, possible, useful and accordance with conceptual framework and theory.

Keywords : Academic Administration; Improve the Quality; Small Schools

บทนำ

ภายใต้ของข้อมูลข่าวสารและการคมนาคมสื่อสารในสถานการณ์ปัจจุบันที่ทำให้โลกที่กว้างใหญ่ดูเหมือนจะแคบลงเพราะเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านข้อมูลข่าวสาร สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การศึกษาตลอดจนวัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทมากขึ้น มีการจัดระเบียบสังคมของโลกและเศรษฐกิจที่เป็นสากลมากขึ้นทำให้ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเข้าไปเกี่ยวข้องอย่างเลี่ยงไม่ได้ การเตรียมประชากรให้มีคุณภาพเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจของโลกยุคใหม่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความรู้ (Knowledge Based Economy) ที่จำเป็นต้องอาศัยทักษะต่าง ๆ ของทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของแต่ละประเทศทั่วโลกในการเรียนรู้ การผลิต การถ่ายโอนและการให้ความรู้ของภาคแรงงานที่เป็นฐานในการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับอารยประเทศได้ ดังนั้น ประเทศจึงมุ่งไปที่การจัดการศึกษาที่ดีมีคุณภาพให้กับคนในประเทศเป็นสำคัญด้วยการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของกระบวนการและเนื้อหาในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม และการสร้างภูมิปัญญาให้กับสังคม^๑ จากสถานการณ์ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันโดยกำหนดตัวชี้วัดด้านผู้เรียน

^๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔), หน้า ๒.

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดกรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบไว้ ๔ ประการ คือ การพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ การพัฒนาครูยุคใหม่ การพัฒนาสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และการพัฒนาการบริหารจัดการใหม่ นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ กำหนดเป็นนโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษา โดยยึดกรอบการปฏิรูปการศึกษาน้อมนำพระราชกระแสของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๑๐ ในด้านการศึกษา ที่จะต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้เด็ก เยาวชน และผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องสถาบันหลักของชาติ สร้างพื้นฐานชีวิต (อุปนิสัย) ที่เข้มแข็ง สร้างความรู้ และทักษะการใช้ชีวิต และจากรายงานการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ในภาพรวมทุกวิชา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศ (ร้อยละ ๖๙.๑๙) เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า ส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา^๒

นอกจากนี้โรงเรียนขนาดเล็กมีข้อจำกัดจำนวนมากที่พบปัญหาใน ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการบริหารจัดการ พบว่า อัตราส่วนครูต่อนักเรียน นักเรียนต่อห้องเรียนต่ำกว่ามาตรฐาน ค่าใช้จ่ายต่อนักเรียน ๑ คน สูงกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ (๒) ด้านการเรียนการสอน พบว่า ครูไม่ครบชั้นและนักเรียนมีจำนวนน้อยในแต่ละชั้น ครูสอนไม่เต็มเวลาและเต็มความสามารถเพราะมีภารกิจอื่น (๓) ด้านงบประมาณ เพราะโรงเรียนได้รับจัดสรรบุคลากร งบประมาณวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างเป็นจำนวนน้อย (๔) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า การประสานงานกับหน่วยงานองค์กรอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนมีน้อย เนื่องจากผู้ปกครองมีฐานะยากจนไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนได้^๓

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาโดยใช้รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับการศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้นำแนวทางที่ได้ศึกษาครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

^๒ สำนักทดสอบทางการศึกษา, รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา ๒๕๖๔, (กรุงเทพมหานคร: หจก.โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), ๒๕๖๖), หน้า ๑๑๑.

^๓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๑.

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
๒. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา
๓. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อระดับคุณภาพการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ของการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) โดยศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา งานวิจัย และสัมภาษณ์แนวความคิดของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ รวบรวมข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนในการวิจัย

๑. ศึกษาองค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ ท่าน เป็นผู้บริหารการศึกษาระดับนโยบายและนักวิชาการด้านการบริหารงานมาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive Interview)

๒. สร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยนำแบบสอบถามที่จัดทำเสร็จสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

๓. ประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อระดับคุณภาพการศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ ท่าน เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบให้มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) จำนวน ๗๔๘ โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๗๔ โรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Sample Unit) โดยเทียบบัญชีรายชื่อโรงเรียน
ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก (Lottery)

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน และหัวหน้างานวิชาการ จำนวน ๗๔๘ คน โดยการเลือกแบบ
เจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณไว้ประกอบด้วย
แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ

ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบ
ของการบริหารจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน เพื่อใช้เก็บข้อมูลจาก
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งเป็น ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ
การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อผู้บริหารโรงเรียนว่ามีการปฏิบัติต่องานวิชาการ
ของโรงเรียนว่าอยู่ในระดับใด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) ของลิเคิร์ท

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ค้นหาคุณภาพของเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

๒. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธาน
และกรรมการที่ปรึกษาฯ ศึกษานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญแล้วนำมาปรับปรุง
แก้ไขให้เหมาะสม จำนวน ๕ ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถามรูปแบบของ
แบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตาม
วัตถุประสงค์ รายข้อ (Index of Item-Objective Congruence : IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ
๐.๖-๑.๐๐

๓. หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยการวิเคราะห์ หาค่า
สัมประสิทธิ์ แอลฟา (alpha coefficient) โดยวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ
๐.๙๘๘๘

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล รายละเอียด ดังนี้

๑. ขอนหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล

๒. นำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล

๓. ทำการรวบรวมแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

๔. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเริ่มต้นด้วยการนัดหมายวัน เวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล เตรียมศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง สมุดจดบันทึก และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละ ฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีรายละเอียด ดังนี้

๑. การวิเคราะห์เนื้อหา ได้ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ด้วยวิธี (Content Analysis) แล้วนำข้อมูลมาสรุปเป็นตัวแปรที่ศึกษา

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ ทางสถิติโดยใช้การแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวแปรการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง คุณภาพผู้เรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยหาค่าสถิติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation : S.D.) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

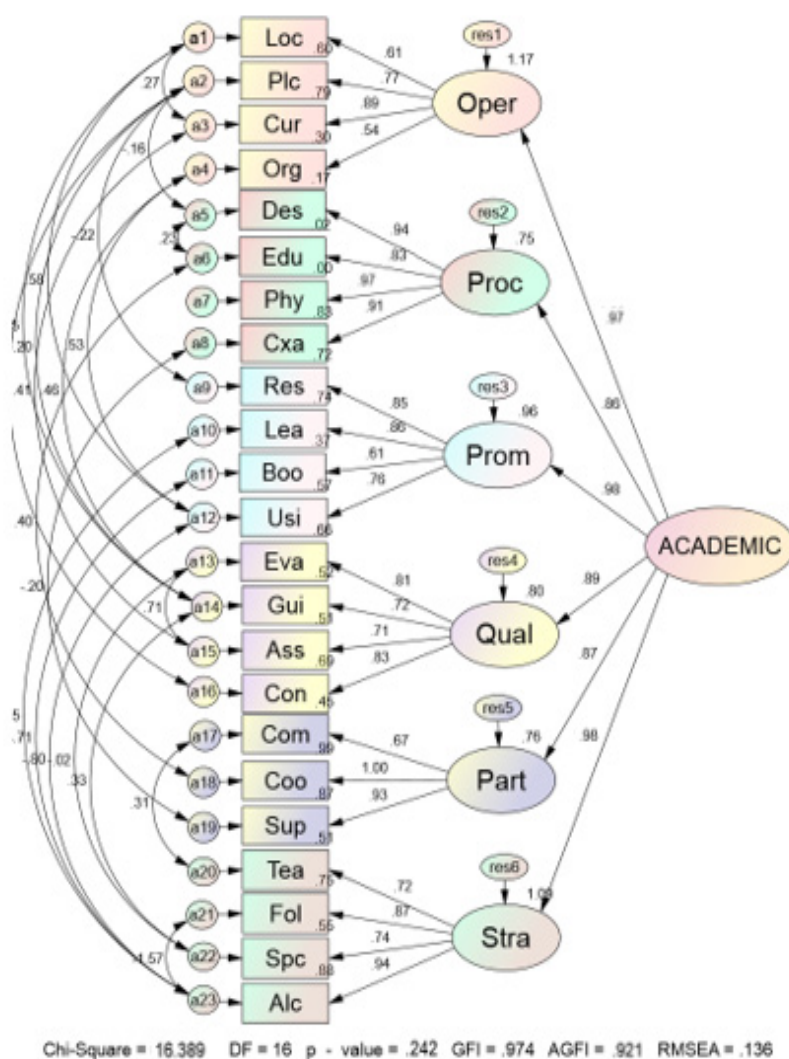
๔. วิเคราะห์องค์ประกอบ (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หรือไม่

ผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักพุทธธรรมโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า

๑. องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ได้องค์ประกอบ จำนวน ๒๓ องค์ประกอบ และ ๑๑๓ ตัวแปร

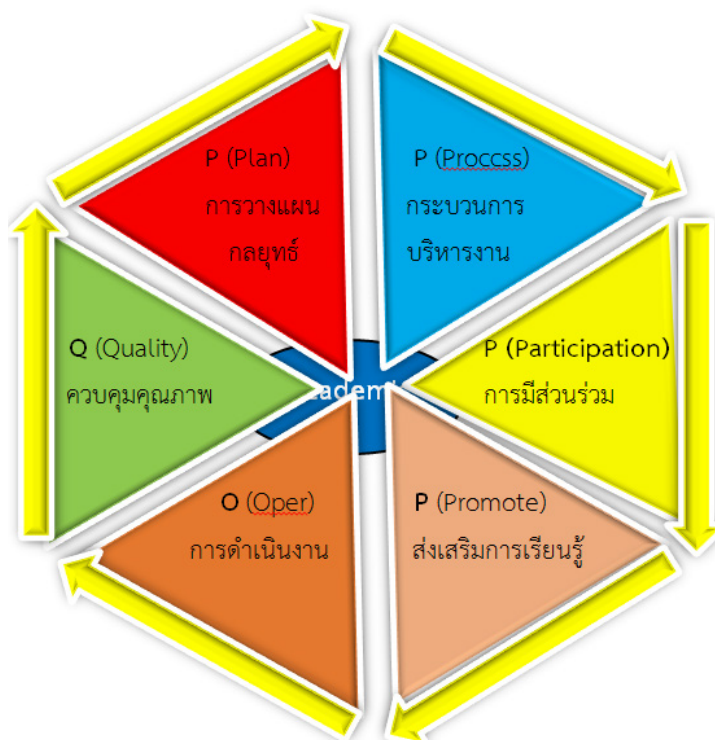
๒. ผลสร้างรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด คือ (๑) การส่งเสริมการเรียนรู้ (๒) การวางกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน (๓) การดำเนินงาน (๔) การควบคุมคุณภาพผู้เรียน (๕) การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ และ (๖) กระบวนการบริหารวิชาการ มีค่าสถิติทางไค-สแควร์ = 16.389, df = 16, P-value = .242, GFI = .974, AGFI = .921 และ RMSEA = .136 แสดงได้ว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งการวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ดังภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ การทดสอบความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของโมเดลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

๓. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า เป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญ ๖ องค์ประกอบ ซึ่งมีความเหมาะสม ถูกต้อง เป็นไปได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย

จึงสรุปได้ว่า ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิรับรองรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับข้อค้นพบงานวิจัยในครั้งนี้ คือ รูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา มี ๖ องค์ประกอบหลัก คือ (๑) การส่งเสริมการเรียนรู้ (๒) การวางกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน (๓) การดำเนินงาน (๔) การควบคุมคุณภาพผู้เรียน (๕) การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ และ (๖) กระบวนการบริหารวิชาการ เป็นองค์ประกอบในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา และสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ซึ่งโมเดลต้นแบบของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของรรณี (4P1O1Q) ดังภาพที่ ๒

ภาพที่ ๒ โมเดลต้นแบบของการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของรรณี (4P1O1Q)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยสามารถนำเสนออภิปรายผลการวิจัยในแต่ละองค์ประกอบหลัก ดังนี้

๑. การดำเนินงานวิชาการ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบการทำงานวิชาการ พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และให้ครูสร้างนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการประเมิน สมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และพัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยวิธีเน้นให้ผู้เรียนได้รู้ได้เรียน สนุกกับการเรียนรู้ มีความสุขในการเรียนและพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวางแผนงานวิชาการ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือนโยบายหลักและควรได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งหลักสูตรสถานศึกษาเป็นตัวกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จ และมีความเหมาะสมกับการศึกษาของนักเรียนในทุกระดับชั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจริญพร คำจารย์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบไปด้วย การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนานวัตกรรมและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ทุกองค์ประกอบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกองค์ประกอบ และทุกองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์^๔

๒. กระบวนการบริหารวิชาการ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการบริหารวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการจัดทำรายงานและผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องและเผยแพร่ ในโรงเรียน และให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และผู้บริหารมีการติดตามการนิเทศการเรียนการสอนของครูเป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการใช้เหตุผลในการนิเทศการศึกษาเพื่อพัฒนา

^๔ เจริญพร คำจารย์, “การพัฒนาแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”, วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ๒๕๕๘), หน้า ก.

ปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ ซึ่งกระบวนการการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานวิชาการของสถานศึกษา เป็นการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาครูให้มี ความรู้ และพัฒนารูปแบบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานและมี ประสิทธิภาพในการยกระดับคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริรัตน์ อินทรกำแหง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงใหม่” ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารมีการส่งเสริมในการจัดกิจกรรมร่วมกันให้ กำลังใจกัน ส่งผลให้ครู เกิดความมั่นใจในการดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย กระบวนการสอนแบบทีม โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็น กิจกรรมที่ผู้เรียนให้ความสนใจ สนุกและมีความสุขกับการเรียนรู้ สะท้อนผลได้จากผลความพึงพอใจใน การจัดการเรียนรู้ของนักเรียน และความสนใจอยากให้มีการจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบหน่วยบูรณาการเพิ่มขึ้น การสร้าง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพทางการเรียนรู้คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ ส่งผลให้ครูมีเทคนิคการสอน แบบใหม่แก้ปัญหาและพัฒนาการสอนได้^๕

๓. หลักการส่งเสริมการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักการส่งเสริมการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารมีการนำผลการวิจัยของสถานศึกษามาบริหารจัดการในการยกระดับคุณภาพงานวิชาการ โดยมีการรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียน และนอก โรงเรียน มีการจัดทำและตรวจพิจารณาคุณภาพหนังสือเรียนเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน โดยมีการส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งสืบค้นข้อมูล แหล่งศึกษาคูงานทั้งภายในและภายนอก มีระบบ อินเทอร์เน็ตไร้สายให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อนำมาพัฒนาหรือแก้ปัญหาในการ เรียนการสอนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม ให้ครูใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครูอาจารย์ ให้บรรลุผล โดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีที่มีความเหมาะสมหลากหลายและเพียงพอ^๖

๔. ควบคุมคุณภาพผู้เรียน จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักควบคุมคุณภาพผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารมีการกำหนดบุคลากรรับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม และตรวจสอบด้วยกลไกนิมิตร และมี การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้

^๕ ศิริรัตน์ อินทรกำแหง, “การยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เชียงใหม่”, วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔, (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒): ๑-๑๖.

^๖ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖), หน้า ๑๓๐.

อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการควบคุม ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการทำงาน เพื่อให้ภารกิจของโรงเรียนบรรลุประสิทธิผลและประสิทธิภาพ แล้วรายงานผลให้ครูผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณะชนทราบ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มความสามารถทุกด้าน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจตนเอง รู้จักสภาพแวดล้อมรอบตัว สามารถแก้ปัญหาหรือตัดสินใจได้ถูกต้อง และยังสามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตได้อย่างมีสุข สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ให้หลักการของการแนะแนวการศึกษาว่า เป็นงานที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องจัดให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาศักยภาพ และสามารถจัดการชีวิตของตนเองอย่างชาญฉลาดมีจุดมุ่งหมายสู่โลกกว้างทางการศึกษาและอาชีพ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหา เลือกและวางแผนการเรียนรู้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข^๗ และสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” แล้วสรุปผลการวิจัยไว้ว่า ๑) องค์ประกอบรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบ คือ (๑) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (๒) การวางแผน (๓) การจัดการศึกษา (๔) การบริหารจัดการศึกษา (๕) การสร้างงานวิจัย (๖) การแนะแนวการศึกษา และ (๗) การนิเทศการศึกษา และผลการประเมินรูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ๗ องค์ประกอบนั้นมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก^๘

๕. การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักการมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ พบว่า ผู้บริหารมีการสนับสนุนทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นให้มีการพัฒนาขึ้น มีการระดมทรัพยากรในการวางแผนกำหนดนโยบายและการประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถาบันอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการเสริมสร้างความรู้ ความคิด และทักษะทางวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพและคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชนท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทางวิชาการและวัฒนธรรมเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภักดิ์ ตรังรัตนจิต ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบ

^๗ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับมัธยมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๔), หน้า ๑.

^๘ ไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู, “รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”, วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๖๐), หน้า ก.

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง” สรุปรายวิจัยไว้ว่า องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง มีองค์ประกอบ ๑๗ องค์ประกอบ ๑๑๕ ตัวแปร และจากการวิเคราะห์องค์ประกอบมี ๕ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (๑) การดำเนินงาน (๒) กระบวนการบริหารงานวิชาการ (๓) กิจกรรมการเรียนรู้ (๔) การมีส่วนร่วมในการศึกษา และ (๕) ควบคุมคุณภาพการศึกษา ในการประเมินและรับรองรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน^๙

๖. การวางกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน จากการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักการวางกลยุทธ์เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน พบว่า ผู้บริหารวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและปัญหาที่ส่งผลต่องานวิชาการและรับฟังเหตุผลจากผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา และจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อบูมคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาด้วยระบบคุณภาพตามมาตรฐานสากล และกำหนดความต้องการในการพัฒนาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ตรงตามตัวชี้วัด โดยมีการวางแผนกำหนดนโยบาย ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินงานด้วยระบบคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งระบบให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของมากุลอด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยด้านประสิทธิผลของโรงเรียนและผลการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐและเอกชนที่ได้รับคัดเลือก เพื่อศึกษาผลกระทบที่ส่งผลต่อการวางแผนการจัดการศึกษาของประเทศฟิลิปปินส์” ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่ามีปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำ และการทำงานร่วมกันอย่างมืออาชีพ มีอิทธิพลต่อโรงเรียนทั้งรัฐและเอกชน โดยข้อเสนอแนะจากการศึกษาครั้งนี้ยังสามารถช่วยรัฐบาล และเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนในการวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการปรับปรุงคุณภาพประสิทธิผลของได้อย่างเหมาะสม^{๑๐}

^๙ สุภัค ตรังรัตนจิต, “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง”, *ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๖๒), หน้า ก.

^{๑๐} Gilbert C. Magulod, “Factors of School Effectiveness and Performance of Selected Public and Private Elementary Schools: Implications on Educational Planning in the Philippines”, *Asia Pacific Journal of Multidisciplinary*, vol 5 No. 1 (February 2018): 73-83.

๗. ผลการประเมินและรับรองรูปแบบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ รูป/คน โดยมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นรูปแบบที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้กับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดทฤษฎีของการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการวางแผน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย เป้าประสงค์ ในการปฏิบัติ และมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม ประพฤติเป็นแบบอย่างเป็นที่ยกย่องให้เกียรติ เคารพนับถือศรัทธาและไว้วางใจจากครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน นอกจากนี้ได้นำเอาหลักธรรมพละ ๕ มาบูรณาการในการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนจะต้องมีศรัทธาและยึดมั่นในหลักธรรมนี้เพราะเป็นหลักธรรมที่ช่วยทำให้การทำงานหรือการเล่าเรียนลุล่วงสำเร็จได้ ๕ ประการ คือ (๑) สัทธา มีความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนกำลังทำ (๒) วิริยะ มีความเพียร (๓) สติ มีความระลึกได้ ไม่ประมาท (๔) สมาธิ มีจิตตั้งมั่น และ (๕) ปัญญา มีความรู้ชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องที่กระทำ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเกณฑ์ที่กระทรวงศึกษาธิการที่กำหนดไว้ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑.๑ ผู้บริหารควรมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ

๑.๒ ผู้บริหารควรมีการติดตามการนิเทศการเรียนการสอนของครูเป็นระบบและต่อเนื่อง และจัดทำรายงานและผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องและเผยแพร่ในโรงเรียน

๑.๓ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชนควรกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และทราบพัฒนาการของนักเรียนในทุก ๆ ด้านโดยยึดหลักคุณธรรมเอื้ออาทร

๑.๔ ผู้บริหารควรมีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ มีการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินการตามกรอบนโยบายที่วางไว้โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ

๑.๕ ผู้บริหารควรจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานตามกลยุทธ์

๒. ด้านเชิงปฏิบัติการ

๒.๑ ผู้บริหารควรจัดให้ครูทำหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้มีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

๒.๒ ผู้บริหารควรจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง และให้ทำรายงานและผลการประเมินต่อผู้เกี่ยวข้องเผยแพร่ในโรงเรียน

๒.๓ ผู้บริหารควรให้ครูมีการจัดรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน

๒.๔ ผู้บริหารควรให้ครูมีการจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพ โดยมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินการตามกรอบนโยบายที่วางไว้ ให้เชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานการศึกษาระดับชาติ

๒.๕ ผู้บริหารควรจัดให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยมีการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนอุปกรณ์ที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงานตามกลยุทธ์

๓. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

๓.๑ ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ขึ้น

๓.๒ ควรศึกษาวิจัยในเรื่อง สภาพปัญหา และอุปสรรคในรูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอื่น เนื่องจากแต่ละโรงเรียนมีโครงสร้างการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน ทำให้การตอบสนองความต้องการในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน

๓.๓ ควรศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดอื่น ๆ และควรนำหลักธรรมเข้ามาบูรณาการ

บรรณานุกรม

ไกรพันธ์ พูลพันธ์ชู. “รูปแบบการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน”. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, ๒๕๖๐.

เจริญพร คำจารย์. “การพัฒนา รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, ๒๕๕๘.

- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. **การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- ศิริรัตน์ อินทรกำแหง. “การยกระดับคุณภาพการศึกษาโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัยองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่”. **วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย**. ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒): ๑-๑๖.
- สุภัค ตรังรัตนจิต. “รูปแบบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคกลาง”. **คุณวินิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๖๒.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **คู่มือการนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓.
- _____. **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, ๒๕๕๔.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. **แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๔.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา ๒๕๖๔**. กรุงเทพมหานคร: หจก.โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ.ฟ้าเมืองไทย), ๒๕๖๕.
- Gilbert C. Magulod. “Factors of School Effectiveness and Performance of Selected Public and Private Elementary Schools: Implications on Educational Planning in the Philippines”. **Asia Pacific Journal of Multidisciplinary**. vol. 5 No. 1 (February 2018): 73-83.